

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **A. T.**, zast. JUDr. Miroslavou Kohoutovou, advokátkou, advokátní kancelář Milešovská 6, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2004, č. j. 8 Az 220/2003 – 29,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného Ministra vnitra ze dne 27. 10. 2003, č. j. OAM-2431/AŘ-2002 byl zamítnut rozklad žalobce podaný proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 30. 10. 2001, č. j. OAM-25/VL-07-P01-2000 a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno. Posledně uvedeným rozhodnutím nebyl žalobci udělen azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále též jen zákon o azylu). Současně bylo rozhodnuto o tom, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona. Správní orgány v odůvodnění svých rozhodnutí konstatovaly, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem návrhu na zahájení řízení o udělení azylu byla snaha žalobce o legalizaci pobytu v ČR. Bylo zjištěno, že žalobce Ruskou federaci opustil proto, že měl obavy z policejní mafie působící na území Ruské federace. Správní orgány dospěly k závěru, že uvedené skutečnosti nejsou důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Dále uvedly, že žalobce nesplňoval podmínky ustanovení § 13 odst. 1, 2 zákona o azylu a nebylo shledáno ani to, že by bylo možno žalobci udělit azyl z humanitárních důvodů. Správní orgány zhodnotily obsah překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu a dospěly k závěru, že žadatel nenáleží k osobám

ohroženým skutečnostmi zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, a jejich existenci tedy neshledal.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, v níž namítal, že rozhodnutí správního orgánu považuje za nezákonné, neboť správní orgány porušily ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb. (dále jen správní řád). Navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 31. 5. 2004, č. j. 8 Az 220/2003 – 29 žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu správního spisu. Žalobcem namítaná porušení jednotlivých ustanovení správního řádu neshledal. Konstatoval, že žalobcem tvrzené skutečnosti mají charakter trestně právní a ty musí být řešeny v Ruské federaci orgány činnými v trestním řízení. Konstatoval dále, že členové mafie žalobce pronásledovali s cílem nezákonně se obohatit, nikoliv z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu. Dovozoval, že žalobce neměl problémy se státní mocí pro uplatňování politických práv nebo odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů a nesplňoval tak podmínky pro udělení azylu. Uzavřel, že pokud správní orgán zjistil výše uvedené skutečnosti, rozhodl správně, jestliže žalobci azyl podle ustanovení § 12 zákona o azylu neudělil. Žalovaný pak důvodně rozklad žalobce proti tomuto rozhodnutí zamítl. Pokud jde o výrok podle § 13 zákona o azylu, uvedl soud, že žalovaný i správní orgán I. stupně postupovaly správně, pokud tento typ azylu žalobci neudělily, neboť ze skutkových okolností se nepodává, že by žalobce byl rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl. Pokud jde o udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, uvedl soud, že na humanitární azyl není právní nárok a soud výrok o udělení či neudělení humanitárního azylu přezkoumává pouze v tom směru, zda-li žalovaný nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo je nezneužil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Uvedl dále, že žalovaný vycházel ze zjištěného skutkového stavu a uzavřel, že u žalobce není důvod pro udělení humanitárního azylu (tj. neexistují okolnosti hodné zvláštního zřetele). Konstatoval, že skutkové okolnosti nenasvědčují tomu, že by správní orgán I. stupně, posléze pak žalovaný, nepřihlédnutím k okolnostem hodných zvláštního zřetele, meze správního uvážení překročil, či správní uvážení zneužil. Soud poté neshledal ani existenci překážek vycestování ve smyslu § 28 a § 91 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal včas kasační stížnost žalobce (dále jen stěžovatel), s tím, že ji odůvodní do 14-ti dnů. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V doplnění kasační stížnosti uvedl, že je přesvědčen o tom, že skutkový stav správním orgánem nebyl zjištěn úplně a že jim tvrzené skutečnosti tak, jak tvrdí žalovaný, že mají pouze charakter trestně právní, nemají opodstatněnost v soudním spise. Podle jeho názoru nelze souhlasit s tím, že jím tvrzené skutečnosti musí být řešeny v Ruské federaci orgány činnými v trestním řízení, neboť rozhodující orgán zde zcela pominul otázku fungování mafie, která spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení. Vyslovil názor, že právě tyto skutečnosti nasvědčují tomu, aby mu byl udělen azyl z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, neboť skutkové okolnosti případu nasvědčují tomu, že správní orgán I. stupně nedostatečně přihlédl k okolnostem hodným zvláštního zřetele, kdy z těchto důvodů je azyl tohoto typu udělován. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domníval, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Dále se vyjadřoval k námitce stěžovatele ve vztahu k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Navrhoval, aby kasační stížnost byla zamítnuta. K přiznání odkladného účinku kasační stížnosti neshledal důvody.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti a v jejichž důsledku by se mohl odchýlit od zásady vázanosti rozsahem a důvody kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou.

Byť stěžovatel v kasační stížnosti výslovně neoznačil důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., lze z jejího obsahu dovodit, že ji podává z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku neshledal.

Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že stěžovatel v návrhu na zahájení řízení ze dne 4. 12. 2000 uvedl, že Rusko opustil v dubnu 2000 pro obavy z jednání mafie, jejíž příslušníci po něm chtěli zaplatit 60.000 USD za to, že dva roky pracoval na jejich území. Po smrti svého spolupracovníka, kterého údajně zabili příslušníci mafie, se rozhodl, že prodá byt po babičce a peníze odevzdá mafii. Poté odjel do ČR, kde již byl v letech 1997 a 1999 obchodně. Uvedl, že by chtěl pracovat, ale potřebuje legální doklady. V podstatě tytéž skutečnosti uvedl ve vlastnoručně psaném prohlášení. V protokolu o pohovoru ze dne 9. 10. 2001 dále uvedl, že šel okamžitě na policii, avšak jakmile vyšel z policejního oddělení, policista ho přiměl k tomu, aby nastoupil do auta, kde již čekali členové mafie, kteří ho odvezli na chatu, kde ho zavřeli do sklepa. Tam kromě členů mafie přicházel i policista. Poté, co mafie slíbila, že po podepsání smlouvy žalobce pustí na svobodu, žalobce mafii přenechal byt a poté utekl do ČR.

Z takto zjištěného skutkového stavu a to přímo od stěžovatele, vycházely jak správní orgány, tak posléze soud, a jejich závěr o tom, že důvodem pro udělení azylu byla obava žalobce z jednání ruské mafie a snaha o legalizaci pobytu, vyplývá ze skutkového stavu zjištěného při respektování všech příslušných ustanovení správního řádu. Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že by skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, neměla oporu ve spisech nebo s nimi byla v rozporu, nebo že by při jejím zjišťování byl porušen zákon

v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, nebo že by napadená rozhodnutí správních orgánů byla nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost. K tomu nutno dodat, že stěžovatel jiné důvody, než byly shora citovány, v řízení o udělení azylu neuvedl.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje i s právním posouzením věci provedeným správními orgány a poté i Městským soudem v Praze. V této souvislosti poukazuje na svou konstantní judikaturu, podle níž skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromých osob (mafie), není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly zpochybněny (rozsudek NSS ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48). Dále podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003 – 37, je za pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu nutno považovat pouze takové ohrožení života či svobody, které je trpěné, podporované či prováděné státní mocí, nikoliv takové negativní jevy, které státní orgány cíleně potírají a čelí jim.

Z výše popsaného skutkového stavu vyplývá, že stěžovatel tvrdí, že se ve své záležitosti sice obrátil na policii, avšak policejní úředník byl s mafií spojen, takže nejen že stěžovateli nepomohl, ale naopak mafii v jejím jednání podporoval. Ani tato skutečnost, která nasvědčuje tomu, že policista se dopustil jednání, za něž by měl nést trestněprávní odpovědnost, nemůže ničeho měnit na správnosti právního posouzení správním orgánem i soudem, neboť z této skutečnosti nelze dovodit, že by státní orgány Ruské federace přímo toto jednání vyvolávaly, podporovaly nebo vědomě trpěly. Naopak, z podkladů o zemi původu, shromážděných správními orgány, nelze dovodit, že by státní orgány země původu nebyly schopny v případě jeho návratu do země poskytnout ochranu či pomoc v jím popisované situaci. I když nelze zřejmě zpochybňovat problémy rozsáhlé korupce ve státní správě a její propojení se strukturami organizovaného zločinu v Rusku, nelze dovodit, že v posuzované věci je v případě stěžovatele dán odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. V případě policisty, který se spolčil s osobami kriminálního původu, a účastnil se vydírání jeho osoby, se jednalo o profesionální selhání příslušníka státní moci, který se tímto svým jednáním dopustil trestného činu. Stěžovateli však nic nebránilo, aby se obrátil na policejní orgány nadřízené tomuto policistovi, případně na soud nebo na prokuraturu. Toto však stěžovatel neučinil.

Dovolává-li se stěžovatel udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, je třeba uvést, že azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele, přičemž posouzení důvodů žadatele je otázkou uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (nález III. ÚS 101/95, rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48).

Nejvyšší správní soud zcela sdílí právní závěr vyslovený soudem v odůvodnění napadeného rozsudku, na nějž ve stručnosti odkazuje, a dodává, že obavy z jednání mafie případně i policistů spojených s mafií, by zřejmě nemohly být oním důvodem hodným zvláštního zřetele, jehož existence je předpokladem pro udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že v posuzované věci neshledal stěžovatelem tvrzené důvody ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Kasační stížnost proto považuje za nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Protože žalovaný, který měl v řízení o kasační stížnosti úspěch, žádné náklady neuplatňoval, a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, přičemž stěžovatel byl v řízení neúspěšný, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. června 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu